

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง
อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

An Application of *Iddhipāda* for the Parquet Community Enterprise in
Wiang Thong Sub-District, Sung Men District, Phrae Province

ปัทมภัจจ พรมเสนา
พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์, เกரியศักดิ์ ฟองคำ

Patyaphat Phomsena

Phra Khru Sunthon Thammanithat, Kriangsak Fongkham

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phree Campus

สยาม ราชวัณณะ

Sayam Ratchawat

Chiang Mai University

Email : Patthayaphat@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ (2) เพื่อศึกษาหลักอิทธิบาท 4 ในพระพุทธศาสนา (3) เพื่อประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน โดยใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. วิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยเรียงจากด้านที่มากที่สุดไปหาด้านที่น้อย ได้แก่ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ ด้านวิมังสา และด้านฉันทะ

2. หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ได้แก่ (1) ด้านฉันทะ มีความรักในอาชีพของตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงาน การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนสามารถทำงานให้เป็นระบบระเบียบ ทำให้งานสำเร็จลุล่วงตามแผนที่ตั้งไว้ (2) ด้านวิริยะ มีความเพียรพยายามอดทนเป็นที่ตั้ง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทำงานให้เต็มความสามารถ และควบคุมการดำเนินงาน

ให้เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ (3) ด้านจิตตะ รู้จักหมั่นพิจารณาไตร่ตรอง มีสมาธิกับการทำงานอยู่ตลอดเวลา สนใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อประเมินผลงานของตนเอง ตรวจสอบหาข้อผิดพลาดแล้วนำมาแก้ไข และนำมาปรับปรุงพัฒนา (4) ด้านวิมังสา การพิจารณาพัฒนาขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบการดำเนินงาน ศึกษาจากปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข และพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นต่อไป

3. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับ พบว่า (1) ด้านฉันทะ ทำงานด้วยความรักที่มีต่ออาชีพของตนเอง การทำงานมีความสุขที่ได้ทำงานที่ตนเองชอบด้วยการสร้างแรงบันดาลใจให้กับการทำงาน ส่งผลให้งานออกมามีคุณค่าและน่าภาคภูมิใจ (2) ด้านวิริยะ ตั้งใจทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีความเบื่อหน่ายต่อปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการทำงานนั้น ๆ สร้างวินัยให้กับตนเอง พร้อมกับทุ่มเทกำลังกายอดทนต่อทำงาน และอดทนรอคอยผลสำเร็จที่เกิดจากความตั้งใจทำงาน (3) ด้านจิตตะ ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ใส่ใจในรายละเอียดขั้นตอนของการทำงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำงานด้วยความเรียบร้อย ตรงต่อเวลา รักษาาระดับมาตรฐานของผลงาน (4) วิมังสา สำรองตรวจสอบขั้นตอนการทำงาน พัฒนาจุดแข็งและปรับปรุงจุดอ่อนให้ดีขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ และความคิดใหม่ ๆ ในการทำงานช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานให้ดีขึ้น ดังนั้น การทำงานด้วยความซื่อสัตย์เป็นจรรยาบรรณพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ทำงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ประสบความสำเร็จ มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น ยกย่องคุณภาพสินค้าให้มีมาตรฐาน สร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้น

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้, หลักอิทธิบาท 4, วิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้

Abstract

The study consisted of the following objectives: 1) to study concepts and theories of the parquet community enterprise in Wiang Thong sub-district, Sung Men district, Phrae province; 2) to study *Iddhipāda* (the Four Paths of Accomplishment) in Buddhism; and 3) to apply *Iddhipāda* for the parquet community enterprise in Wiang Thong sub-district, Sung Men district, Phrae province. The study applied mixed-methods research in which the quantitative data was collected from 150 persons by employing questionnaires. The acquired data were analyzed by using frequency, percentage, means, standard deviation (S.D.). While the qualitative data were collected from 10 key informants who had the qualifications in line with the research questions by employing interview forms. The acquired data were proceeded by content analysis.

The results of the research are found as follows:

1) An application of *Iddhipāda* for the parquet community enterprise in Wiang Thong sub-district, Sung Men district, Phrae province overall is at a high level ($\bar{x} = 4.03$), in which the aspect on *Viriya* (Perseverance) has the highest level, followed by *Citta* (Dedication), *Vīmaṃsā* (Examination), and *Chanda* (Aspiration), respectively.

2) The parquet community enterprise in Wiang Thong sub-district, Sung Men district, Phrae province has applied *Iddhipāda* as the guidelines for practice as follows: (1) On *Chanda* by having affection in a career, planning for work, setting a clear goal in order to work systematically and orderly, and accomplishing the work as planned; (2) On *Viriya* by having perseverance and responsibility in one's duty, working to the best of one's ability, and controlling the work to be carried out according as planned; (3) On *Citta* by having constant thoughtfulness and concentration for work, focusing on self-development in order to evaluate one's achievement, investigating mistakes for better results on work; (4) On *Vīmaṃsā* by examining and developing each procedure starting from planning, implementing, examining the implementation, studying the arising problems, analyzing and finding a solution for more and more development in work.

3) The guidelines for applying *Iddhipāda* for the parquet community enterprise in Wiang Thong sub-district, Sung Men district, Phrae province are as follows: (1) On *Chanda* by having affection for one's own career, being happy to be able to do the work that one likes through enhancing inspiration which will result in a worthy and proudly work; (2) On *Viriya* by having perseverance and enthusiasm in working without boredom for the obstacles and problems caused from that work, having the discipline and dedicating oneself in working as well as being patient for the success that comes from hard work; (3) On *Citta* by having determination on work, paying attention to details and work procedure, being responsible for one's duty, working neatly, being punctual, and maintaining the standard of work implementation; and (4) On *Vīmaṃsā* by examining and developing each work procedure, developing strengths and improving weaknesses, having creativity and new ideas which will help to improve the efficiency of work. Therefore, integrity is a fundamental work ethic in every career e.g., working with transparency and able to examine. This will result in the parquet community enterprise in Wiang Thong sub-district, Sung Men District, Phrae province with success and more systematic work process, able to upgrade the quality of product to meet the standards, generating more income for the members of the parquet community enterprise, and overall improving the economy of the community.

Keywords: An Application, *Iddhipāda*, the Parquet Community Enterprise

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนเกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มประชาชนเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชนโดยมีคนในชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันเป็นเจ้าของ และร่วมกันรับผิดชอบที่เกิดจากการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนเป็นเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาให้เศรษฐกิจชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า โดยมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนทำธุรกิจชุมชนที่นำเอาภูมิปัญญาชุมชน และทุนทางสังคมของชุมชนมาใช้ในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีโอกาสเรียนรู้วิธีการจัดการธุรกิจที่ไม่สลับซับซ้อน รู้จักการทำงานร่วมกัน เพื่อมีส่วนร่วมและเพื่อตัวเองตลอดจนได้เรียนรู้ถึงการจัดการผลประโยชน์เพื่อพัฒนาชุมชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและมีผลต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการรู้จักใช้ทรัพยากรภายในชุมชน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจของการพัฒนาเศรษฐกิจโดยการใช้ภูมิปัญญาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (วรรณพงศ์ ช่วยรักษา, 2560: 2) ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เป็นหมู่บ้านที่มีประชากรประกอบอาชีพแปรรูปไม้ปาร์เก้ มีการทำเป็นรูปแบบโรงงาน และรวมตัวกันเป็นวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ เพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มลูกค้า ผู้บริโภคโดยตรงทั้งในและนอกจังหวัด แต่ยังมีประสบปัญหาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ปัญหาการมีส่วนร่วมของโรงงานแปรรูปไม้ปาร์เก้ ขาดความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาอาชีพแปรรูปไม้ปาร์เก้ ปัญหาการขาดวัตถุดิบ ขาดเครื่องมือที่ทันสมัย ส่งผลต่อคุณภาพสินค้าที่ไม่สม่ำเสมอ การตลาดที่ยังไม่เปิดกว้างมากเท่าไร และขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ และเอกชนอย่างจริงจัง ทำให้อาชีพการแปรรูปไม้ปาร์เก้ยังไม่มีความมั่นคงเท่าที่ควร ซึ่งมีความสอดคล้องกับชุมชนบ้านไทรย้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ที่ประสบปัญหาในกระบวนการแปรรูปกลอยภายในชุมชนในเรื่องการไม่ค่อยได้รับความร่วมมือมากเท่าที่ควร และไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนในการทำอาชีพ วัตถุดิบเริ่มมีการหายากขึ้นต้องออกไปหาในบริเวณที่ไกล กระบวนการแปรรูปกลอยไม่มีความทันสมัยทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีความพัฒนา และสถานที่ที่จะนำผลิตภัณฑ์จากกลอยไปวางจำหน่ายยังไม่มีหลากหลาย (พระครูถาวรสิทธิการ, 2561: 79-80)

พระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เสริมสร้างความสำเร็จในการประกอบกิจการงานน้อยใหญ่ทั้งหลายทั้งปวง อันได้แก่ ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความหมั่นเพียร) จิตตะ (ความคิด) วิมังสา (ความไตร่ตรอง) (ที.ปา. (ไทย) 11/231/233) คุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้ หากนำมาประยุกต์อย่างถูกต้องสามารถที่จะเป็นบรรทัดฐานต่อการพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ และมีกำลังใจในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้หลักธรรมของพระพุทธศาสนาจึงมีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้และเป็นเรื่องใกล้ตัวมนุษย์ซึ่งสามารถสัมผัสรับรู้ได้ตลอดเวลา เพราะใจความสำคัญของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานั้น ไม่มีสิ่งใดเกินเลยไปจากเรื่องปัญหาชีวิตและวิธีการแก้ปัญหาชีวิต (พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (เกษนคร), 2554: 35)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับ วิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยยึดหลักอิทธิบาท 4 ในการพัฒนาตนเองในด้านการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อนำองค์ความรู้ และศาสตร์สมัยใหม่ผสมผสานกับหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา นำไปพัฒนาต่อยอดให้กับกลุ่มผู้ประกอบการแปรรูปปาร์เก้ เพิ่มความเข้มแข็งในการสร้างชุมชนแบบเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี 3 ข้อ คือ

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาแนวคิด และหลักคำสอนอิทธิบาท 4 ในพระพุทธศาสนา
3. เพื่อประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรของการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาเอกสาร หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน และศึกษาพระไตรปิฎก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับภาษาไทย เอกสารทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับชุมชนไม้ปาร์เก้ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการแปรรูปไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
2. ตัวแปรของการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วยความคิดเห็นของผู้ประกอบการแปรรูปไม้ปาร์เก้ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ได้แก่ 1) ด้านฉันทะ (ความพอใจ) 2) ด้านวิริยะ (ความอดทน) 3) ด้านจิตตะ (ความคิด) 4) ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง)

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการแปรรูปไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ จำนวน 242 คน (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงทอง ประจำปี พ.ศ. 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) (สุวิมล ติรภานันท์, 2555: 170) อันเป็นการเลือกตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิจารณาเลือกตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 10 คน

เครื่องมือวิจัยสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เสนอข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดของบุคคล

ผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ได้แก่ 1. ด้านฉันทะ (ความพอใจ) 2. ด้านวิริยะ (ความขยันหมั่นเพียร) 3. ด้านจิตตะ (ความคิด) 4. ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง) มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง ดังนี้

(n = 150)

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม	ระดับการประยุกต์ใช้		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านฉันทะ (ความพอใจ)	3.92	0.510	มาก
2	ด้านวิริยะ (ความขยันหมั่นเพียร)	4.11	0.568	มาก
3	ด้านจิตตะ (ความคิด)	4.09	0.587	มาก
4	ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง)	4.02	0.476	มาก
	ภาพรวม	4.03	0.485	มาก

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิริยะ (ความขยันหมั่นเพียร) มีระดับการ

ประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านจิตตะ (ความคิด) มีระดับการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง) มีระดับการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และด้านฉันทะ (ความพอใจ) มีระดับการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การทำงานเพื่อไปสู่ความสำเร็จด้วยการปฏิบัติตามตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ อิทธิบาท 4 คือ หนทางแห่งความสำเร็จเป็นแนวทางการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนาเพื่อไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานการแปรรูปไม้ปาร์เก้ หรือสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ 1. ด้านฉันทะ (ความพอใจ) อาศัยความรัก ความพอใจ ความปรารถนาที่จะทำให้อาชีพการแปรรูปไม้ปาร์เก้ประสบความสำเร็จ จึงเป็นขั้นตอนแรกในการทำงานให้สำเร็จ การทำงานที่มีรูปแบบ มีการวางแผน กำหนดแนวทางการทำงานทำให้ผู้ประกอบการแปรรูปไม้ปาร์เก้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสายอาชีพให้มีความยั่งยืนขึ้นเป็นแรงจูงใจให้เกิดความรักในอาชีพ 2. วิริยะ (ความขยันหมั่นเพียร) การประกอบอาชีพแปรรูปไม้ปาร์เก้ให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความขยันหมั่นเพียรเป็นพื้นฐาน มีความอดทนเป็นที่ตั้ง ทำงานอย่างสม่ำเสมอจนงานสำเร็จ การยอมรับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พร้อมศึกษาหาความรู้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น 3. จิตตะ (ความคิด) การมีความตั้งใจแน่วแน่ในการทำงาน ให้ความสนใจในสิ่งที่ทำให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ การปรับปรุง และการพัฒนาฝีมือการทำงานก็มีส่วนสำคัญต่ออาชีพการแปรรูปไม้ปาร์เก้ มีความสนใจใฝ่รู้ในการพัฒนาตนเอง ตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งในการประกอบอาชีพแปรรูปไม้ปาร์เก้ให้ประสบความสำเร็จ 4. วิมังสา (ความไตร่ตรอง) การพิจารณาอย่างรอบคอบในการทำงานของตนเอง มีวิธีการเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการแปรรูปไม้ปาร์เก้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การปลูกฝังความรักในอาชีพ ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานของตนเองให้กับลูกหลาน หรือผู้ที่มีความสนใจ และการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไข และพัฒนาอาชีพการแปรรูปไม้ปาร์เก้ให้มีความมั่นคงยั่งยืนได้ ดังนั้น หลักอิทธิบาท 4 จึงเป็นหลักปฏิบัติแห่งความสำเร็จในการประกอบอาชีพแปรรูปไม้ปาร์เก้ของวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยการเอาใจใส่กับงานของตนเอง ทำให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้น มีความขยันหมั่นเพียรอดทนทำงานอย่างเต็มความสามารถส่งผลให้การทำงานสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายมากขึ้น หมั่นตรวจสอบผลงานหาข้อผิดพลาดเพื่อนำมาเป็นแนวทางแก้ไข สามารถพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น ประเมินผลงาน ตรวจสอบงานอยู่ตลอดเวลา เพิ่มช่องทางการตลาด ยกกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ครอบครัวมีความสุข ชุมชนมีความเข้มแข็ง จนไปถึงขั้นตอนการพัฒนาให้อาชีพการแปรรูปไม้ปาร์เก้ให้มีความมั่นคง และสามารถสืบทอดอาชีพการแปรรูปไม้ปาร์เก้ให้ยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่” มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า วิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ได้นำเอาหลักอิทธิบาท 4 มาเป็นแนวทางปฏิบัติในการประกอบอาชีพแปรรูปไม้ปาร์เก้ ด้านฉันทะ อาศัยความรักความพอใจในอาชีพของตนเอง ทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ด้านวิริยะ มีความอดทนเป็นที่ตั้งเมื่อเจอกับปัญหาอุปสรรค ตั้งใจทำงานอย่างสม่ำเสมอ ด้านจิตตะ มีความตั้งใจแน่วแน่ มีสมาธิกับงานที่ทำ คิดมุ่งมั่นพัฒนางาน และด้านวิมังสาตรวจสอบผลงาน พิจารณาไตร่ตรองข้อผิดพลาด พัฒนาความคิดให้รอบคอบ ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา (พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา, 2562: 2459-2480) ได้วิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการองค์กรส่วนท้องถิ่น ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า บุคลากรมีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการองค์กรส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมากทุกด้าน การบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรมีประสิทธิภาพ ทั้งบุคลากรมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละสายงานที่แบ่งกันในการปฏิบัติแบบมีโครงสร้างให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงาน และตั้งใจที่จะบริหารจัดการหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี

สรุป

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จโดยยึดหลักอิทธิบาท 4 มาเป็นแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ (1) ฉันทะ มีความพึงพอใจในอาชีพของตนเอง ทำงานด้วยความสุขด้วยการสร้างบรรยากาศในการทำงาน และมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง (2) วิริยะ ตั้งใจทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทุ่มเทกำลังทำงานด้วยความอดทน สร้างวินัยในการทำงานให้กับตนเอง และเอาใจใส่ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกัน (3) จิตตะ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง มีสมาธิในการทำงานไม่วอกแวกใส่ใจรายละเอียดของการทำงาน และรักษามาตรฐาน (4) วิมังสา การสร้างนิสัยการเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาช่วยพัฒนาจุดแข็งและปรับปรุงจุดอ่อนให้ดีขึ้น และปลูกฝังความรักในอาชีพ ดังนั้น การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ทำให้ได้กระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาอาชีพการแปรรูปไม้ปาร์เก้ให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น ได้แก่ (1) การกำหนดเป้าหมาย ต้องเข้าใจเป้าหมายของการทำงาน วางแผนการทำงานให้ตรงตามเป้าหมาย การทำงานต้องให้เป็นระบบ และปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ (2) การดำเนินงาน ควบคุมการทำงานให้อยู่ในกรอบของเป้าหมาย ทำงานด้วยความเอาใจใส่ รับผิดชอบงานตามหน้าที่ เก็บรวบรวมข้อมูลการทำงานไว้ เพื่อนำมาหาข้อผิดพลาด และพัฒนาต่อไป (3) การประเมินผลงาน ทำงานให้

ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ความสำคัญกับหน้าที่ของตนเอง ตรวจสอบหาข้อผิดพลาดของงานที่ทำ และนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา (4) การปรับปรุงพัฒนา ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน และพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรสร้างความสัมพันธ์ให้มีความแน่นแฟ้นกันมากขึ้น เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยรณรงค์ให้วิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ นำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางปฏิบัติในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้การดำเนินชีวิตมีความมั่นคงยิ่งขึ้น
2. การจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือสมาชิกวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ โรงเลื่อยไม้ที่ประสบปัญหาให้สามารถดำเนินกิจการได้ต่อไป
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนอาชีพแปรรูปไม้ปาร์เก้ จัดหาแหล่งวัตถุดิบ รวมไปถึงการขยายตลาดให้มีความหลากหลาย เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการแปรรูปไม้ปาร์เก้รายเล็ก หรือโรงเลื่อยไม้ขนาดเล็ก เพื่อประคับประคองธุรกิจวิสาหกิจไม้ปาร์เก้มีความยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่” พบว่า การทำงานด้วยความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเองเป็นจรรยาบรรณพื้นฐานในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ การทำงานที่เป็นระบบ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับวิสาหกิจชุมชนไม้ปาร์เก้ ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
2. ควรนำหลักอิทธิบาท 4 ไปประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ เพื่อหาความสอดคล้องกันในเรื่องของการบริหารจัดการหรือการดำเนินงาน
3. ควรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับหลักธรรมอื่นที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้การทำงานประสบความสำเร็จ

บรรณานุกรม

พระครูถาวรสิทธิการ. “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในกระบวนการแปรรูปกลอยของชุมชนบ้านไทร้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 79-80.

พระบุญเพ็ง สิริธินงษา. “การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหาร ส่วน
ตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี”. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 5
(กรกฎาคม 2562): 2459-2480.

พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (เกษนคร). พระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. อุบลราชธานี: ห้าง
หุ้นส่วนจำกัด ศิริธรรมออฟเซ็ท, 2554.

วรรณพงค์ ช่วยรักษา. “แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน: กรณีศึกษา กลุ่มสตรีทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า
จังหวัดสกลนคร”. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร.
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.